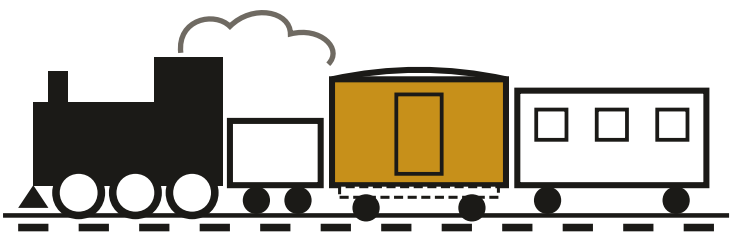
WARIES MISDAADREEKS · Nº 007

ZIJSPOOR

in Stadskanaal

De zaak van de stoomtrein
met dubbele bodem

EEN ONDERZOEK WAARIN JIJ DE ROUTE KIEST

UITGEVERIJ WARIES

INHOUD

Zijspoor in Stadskanaal

Aan de lezer 4

Je logboek en je klok 6

Wie is wie 8

De streek 9

De dienstregeling 10

De paragrafen, § 1 tot en met § 139 11

Werkbladen 76

Verdachtenkaart en momentenlijst 78

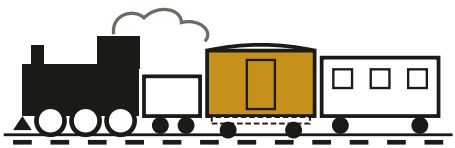
Antwoordformulier 79

Hints 80

Verzegeld 83

De oplossing 84

Nawoord 87

LEES DIT EERST

Aan de lezer

Dit is geen boek dat je van voor naar achter leest. Het bestaat uit 139 genummerde paragrafen. Aan het eind van elke paragraaf kies je waar je heen gaat, wie je iets vraagt, wat je doet. Dan blader je naar het nummer dat erbij staat.

Jij bent een oud-douanerechercheur. Na dertig jaar aan de grens zit je thuis met een stapel boeken die je niet uitleest. Op vrijdagavond belt je neef Jelte, vrijwilliger bij de museumspoorlijn in Stadskanaal. In een goederenwagon heeft hij een verborgen bergruimte gevonden, vol pakketten die nergens geregistreerd staan. De politie laat ze liggen tot maandag. Jij hebt het weekend.

HOE HET WERKT

Je logboek. Op bladzijde 6 staan 26 aanwijzingen, A tot en met Z. Als een paragraaf zegt dat je een aanwijzing moet aanvinken, doe je dat. Sommige keuzes zijn er alleen als je een bepaalde aanwijzing hebt ('Heb je aanwijzing T?'). Wees eerlijk: vink alleen aan wat het boek je geeft.

Je klok. Zaterdag en zondag heb je elk acht vakjes, van acht uur 's ochtends tot vier uur 's middags; elk vakje is een uur. Een bezoek kost meestal één vakje, soms twee. Streep ze door als een paragraaf erom vraagt. Je kunt niet overal komen: kies. Sommige mensen zijn alleen op bepaalde tijden te vinden. Staat er bij een keuze 'minder dan drie vakjes doorgestreept', dan tel je de vakjes die al doorgestreept zijn vóórdat je die keuze maakt; het vakje van het bezoek zelf streep je pas door in de paragraaf waar je heen gaat. Zijn alle vakjes van een dag op, dan is het vier uur 's middags; de overzichtsparagrafen (het perron in Stadskanaal, het station in Musselkanaal) wijzen je dan de weg.

Terug. Sommige plekken kun je op zaterdag én zondag bezoeken. Daar vraagt het boek welke dag het is, zodat je op de goede plek terugkomt.

Je beschuldiging. Zondag om vier uur belt brigadier Wieringa. Zij wil een naam en een moment. Op de verdachtenkaart (bladzijde 78) heeft elke verdachte een nummer, en in de momentenlijst heeft elk moment een getal. Je telt ze op en gaat naar die paragraaf. Er zijn meerdere eindes: een goed einde, halve eindes en foute. Wie de juiste persoon en het juiste moment kiest, maar onderweg het bewijs niet heeft verzameld, haalt het goede einde niet.

Jouw opdracht. Beantwoord op het antwoordformulier (bladzijde 79):

1. Wie gebruikt wagon 3104 als bergplaats?
2. Waar en op welk moment worden de pakketten in en uit de bodem gehaald?
3. Wat is de smokkelwaar, en waar komt die vandaan?
4. Wat veranderde er zaterdag in de bodem, en hoe laat precies?
5. Welk detail ontmaskert de dader, en waarom is de man met de koffer onschuldig?
6. Bonus: wat deed de schipper 's nachts bij het zijspoor?

Speelduur: twee tot vier uur, alleen of met z'n tweeën. Een potlood en een vel kladpapier helpen. Achterin staan werkbladen, hints in drie niveaus (op hun kop gedrukt) en een verzegelde oplossing. Wil je opnieuw beginnen? Gum je logboek uit, of kopieer het eerst.

Begin bij paragraaf 1.

KOPIEER OF VUL IN MET POTLOOD

Je logboek

- [ ] **A** Zes pakketten in de dubbele bodem
- [ ] **B** De verpakking: Duitse kranten en binnenband
- [ ] **C** De diefstallenlijst uit het Emsland
- [ ] **D** Het vloerdossier van wagon 3104
- [ ] **E** Ludo Ravenstein, de man van de laatste rit
- [ ] **F** Wie stond wanneer in Musselkanaal
- [ ] **G** De schutlijst van de sluis, zaterdag
- [ ] **H** Het verleden van de schipper
- [ ] **I** De telling van zaterdagavond
- [ ] **J** De opname uit de Bak
- [ ] **K** De bonnetjes uit Rütenbrock
- [ ] **L** Lijnolie en een oranje label
- [ ] **M** De machinist over zaterdag half vijf
- [ ] **N** De pinbonnen van Kanaalfiets
- [ ] **O** Daans zaterdag en een berichtje
- [ ] **P** Een faillissement in Nieuw-Buinen
- [ ] **Q** Lampjes langs het water
- [ ] **R** Ravensteins klokken
- [ ] **S** De kranten aan boord van de Grietje
- [ ] **T** Het conducteursrapport van de laatste rit
- [ ] **U** Jeltes controles tussen de ritten
- [ ] **V** Wat je zelf zag op het perron in Musselkanaal
- [ ] **W** Een kassabon uit Musselkanaal
- [ ] **X** Afspraak met Jelte
- [ ] **Y** Wie er dit weekend in Musselkanaal laadt
- [ ] **Z** Je hebt je kaarten laten zien

ELK VAKJE IS EEN UUR

Je klok

ZATERDAG 19 SEPTEMBER

8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00

ZONDAG 20 SEPTEMBER

8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00

Streep van links naar rechts door. Het eerste vakje is het uur van acht tot negen. Zijn alle acht vakjes van een dag doorgestreept, dan is het vier uur 's middags.

AANTEKENINGEN

BIJ HET BEGIN VAN HET WEEKEND

Wie is wie

DE MUSEUMSPOORLIJN

Jelte Bakker (64), je neef. Vrijwilliger: conducteur op rijdagen, wagenmeester als er niet gereden wordt. Vond het luik.
Herman Wolthuis (70), vrijwilliger-machinist.
Marijke de Vries (58), vrijwilliger aan het loket. Weet van niets.

DE POLITIE

Tamara Wieringa (44), brigadier bij de Districtsrecherche Veenkoloniën. Heeft dit weekend niemand vrij, behalve zichzelf en één collega, en alleen op zondagmiddag.

WAT JELTE DWARSZIT

De trein naar Musselkanaal. In Musselkanaal staat de bagagewagen, de Bak, een halfuur open op het perron.
De schipper. Sinds vorige week ligt de tjalk *Grietje* aan de kade in Stadskanaal.
De man van de laatste rit. Hij boekt altijd de laatste trein terug en zit dan tussen de fietsen, met een grote koffer.

DE PLEKKEN

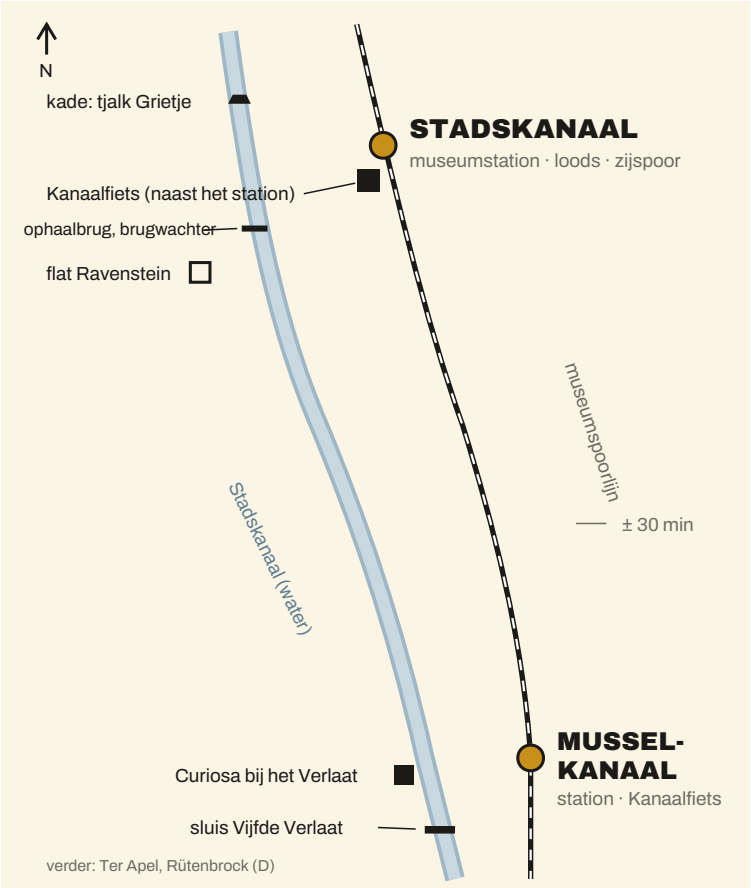
Stadskanaal: het museumstation met de loods en het zijspoor; het loket; de kade; Kanaalfiets, de fietsverhuur naast het station; de ophaalbrug.
Musselkanaal: het museumstation met het punt van Kanaalfiets; de winkel Curiosa bij het Verlaat; de sluis bij het Vijfde Verlaat.

DE WAGON

Wagon 3104, 'de Bak': een gesloten goederenwagon uit 1931, bruinrood, met een schuifdeur in het midden. Hij rijdt mee als bagage- en fietsenwagen. Geen doorloop naar de rijtuigen.

SCHEMATISCH

De streek

SITUATIESCHETS, NIET OP SCHAAL

VAN JELTE GEKREGEN

De dienstregeling

RIJDAG MUSSELKANAAL

ZATERDAG 19 EN ZONDAG 20 SEPTEMBER · STOOMTRACTIE

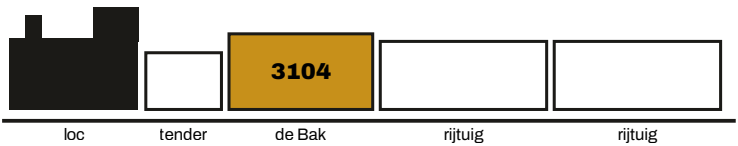
STADSKANAAL V.	MUSSELKANAAL A.	MUSSELKANAAL V.	STADSKANAAL A.
11.00	11.30	12.00	12.30
14.00	14.30	15.00	15.30
16.00	16.30	16.50	17.20

De laatste rit (16.50 uit Musselkanaal) neemt de fietsen van *Fiets heen, trein terug* mee in de bagagewagen. Fietsen en grote bagage alleen in de bagagewagen, laden en lossen op het perron.

De trein doet er een halfuur over. De Bak rijdt mee achter de tender. Laden en lossen gebeurt op het perron; de conducteur opent en sluit de schuifdeur.

Fietsen van *Fiets heen, trein terug* gaan op de laatste rit mee terug naar Stadskanaal. Kanaalfiets laadt ze in Musselkanaal in en lost ze in Stadskanaal.

SAMENSTELLING VAN DE TREIN

GEEN DOORLOOP TUSSEN DE BAK EN DE RIJTUIGEN

Wat Jelte je op het hart drukt. Niemand van de vereniging weet ervan, behalve hijzelf, en dat moet zo blijven tot maandag. Raak de pakketten niet aan. En zeg tegen niemand wat er onder die vloer ligt: 'Wie het erin legt, mag niet merken dat wij het weten.'

1

Vrijdag 18 september, tien over negen 's avonds. Je telefoon gaat. Op het schermpje staat *Jelte*, en dat alleen al is vreemd: je neef belt nooit na achten. Bellen na achten, vindt Jelte, is iets voor mensen met problemen.

'Je moet morgen komen,' zegt hij, zonder groet. 'Naar het museumstation in Stadskanaal. Om acht uur.'

Je hoort hem ademen. Achter hem sist iets, een ketel of een loc. Jelte is vierenzestig, oud-onderhoudsmonteur, en sinds zijn pensioen vrijwilliger bij de museumspoorlijn: conducteur op rijdagen, wagenmeester als er niet gereden wordt. Hij is het soort man dat schroeven sorteert op lengte.

'Vanavond om twintig voor acht zat ik de Bak te vegen,' zegt hij. 'Wagon 3104, de gesloten goederenwagon die we als fietsenwagen meenemen naar Musselkanaal. Er piepte een plank. Ik wou er een schroef bij zetten, en toen zag ik dat twee kwastgaten geen kwastgaten waren. Er zaten bouten onder, verzonken. Ik heb ze met de ratel uit de werkplaats losgedraaid, en toen ging er een luik open. Drie planken breed. Daaronder een bak, tussen de balken. Zes pakketten. In kranten, met reepjes binnenband eromheen.'

Een stilte. 'Ik heb er één opengemaakt. Een kelk. Zilver. Met een jaartal erin.'

Hij heeft de politie gebeld. Een brigadier van de Districtsrecherche Veenkoloniën, Wieringa, heeft hem een halfuur later teruggebeld. *Laat alles liggen zoals het ligt. Wie het erin legt, komt het ook weer halen. Ik heb dit weekend niemand vrij; maandag zet ik er een team op. Tot die tijd: gewoon rijden.*

'Toen dacht ik,' zegt Jelte, 'jij hebt dertig jaar bij de douanerecherche gezeten. En jij hebt toch niks te doen.'

Dat laatste is waar.

- Zaterdagochtend, acht uur → **73**

2

Je vertelt het haar. Het luik, de bak, de pakketten. Haar gezicht wordt eerst wit, dan vlekkerig rood.

'In ónze vloer?' Ze grijpt haar telefoon van de toonbank. 'Ik moet Bennie bellen. Hij heeft die vloer gelegd, hij moet weten dat er iemand aan zijn werk heeft gezeten. Misschien heeft hij iets gezien, toen.'